

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augustus' 30-dikán, 1825.

Nagy Britannia.

Végzete a' Nagybritannia és Mexikó között kötött Barátsági és Kereskedési Alkúnak: —

IX. Czik. Az Ánglus kereskedők, hajós Kapitányok 's minden Ánglus alattvalók, szabadon folytathatják a' magok foglalatosságait a' Mexikói tartományokban, 's ezeknek folytatását akár mi nevű Felvigyázókra, Kupetzekre, Faktorokra, Ágensekre vagy Tolmátsokra, rájuk bízhatják, 's nem lesznek kénytelenek más személyekre bízni dolgaik' folytatását 's nem is köteleztetnek többet fizetni ezen embereknek, mint magok a' Mexikói lakosok fizetnek. Általában, akár adóknak akár vásárlóknak lenni gondoltassanak, tellyes szabadsággal önn' kényen való árrat szabhatnak minden Mexikóbol kivitetődő portékáiknak, a' Mexikói tartományoknak törvényeiket, szokásaikat és rendtartásait azonközben mindenkor szemek előtt hordozván. Hasonló szabadsággal vagy jusokkal éljenek a' Mexikói polgárok a' Nagybritanniai tartományokban az ott lévő törvényeknek és szokásoknak megtartása mellett.

X. Czik. A' mi az eltestált vagy testálatlanul hátrahagyatott személyes tulajdont illeti, akár eladás, ajándékozás, tserelés, vagy egyéb akár mi némű módon essék ezen testálás, mind két egyező Státusok' alattvalóji azon jusokkal, szabadságokkal, és privilegiumokkal éljenek a' másikkal tartományokban, mellyekkel ott azon nemzetbélielk élnek, mellyekhez ott

legnagyobb kedvezéssel viseltetnek, és nagyobb vámot vagy adót semmi esetben fizetni nem tartoznak, mint ott most vagy jövőben költsönösen az két egyező részek egymásnak fizetni tartoznak.

XI. Czik. Minden tekintetben, a' mi a' kikötési politziát, a' kirakodást 's a' portékák' bátorságát illeti, egyik a' másikkal tartományokban bevételtetve lévő rendtartásokhoz tartoznak a' két Státusbéli alattvalók szabni magokat. A' katonai vagy tengeri szolgálat alól ki kell vétetődniek, 's kivált valamelly erőltetett költsönözésnek semmi tekintetben alája vettetve nem lesznek. Terheknek is, adózásoknak vagy egyebeknek telyességgel semmi féleknek nem lesznek alájukvettetve, kivéven azokat, mellyeket azon Státusoknak alattvalójik is fizetni tartoznak, a' hol ők laknak.

XII. Czik. Mind két egyező részeknek szabadságában áll a' magok' kereskedésének védelmezésére a' másikkal Státusai-ban Conzulokat kinevezni, hogy azokban lakjanak: mindazonáltal minekelőtte ezen Conzulok, a' magok foglalatosságaikhoz hozzá kezdenének, előre a' magok kineveztetését, azon Országlószéknél, hova kineveztetve vagynak, bejelenteni tartoznak, 's jelentéseikre *Exequaturt* nyerni köteleztetnek. Mind két Országlószékek kivethetik azon helyeket, hol a' másikkal Conzulja nem lakhatik. A' Mexikói Diplomati-kai Ágensek és Conzulok mind azokkal a' privilegiumokkal, immunitásokkal, szabadságokkal élhetnek a' Nagybritanniai Státusokban, mint azokban a' legnagyobb kedvezésben lévő nemzetek' Ágenseiknek élni

megengedtetik. Eppen ilyen szabadságokkal és immunitásokkal éljenek a' Nagybritanniai Ágensok is a' Mexikói Státusokban.

XIII. Czik. A' Nagybritanniai alattvalóknak 's Mexikói polgároknak kereskedése' bátorságosíttatására nevezve meghatározatik továbbá, hogy, ha szerentsétlenül majd valamikor a' későbbi időkben, a' két egyező részek között egyenlenségek találnak kiütni, a' tenger partok mellett lakó kereskedőknek hat hónapi, az Ország' belső részein lakozóknak pedig tizenkét hónapi idő engedtessek, hogy mind két részretartozók a' magok' foglalatosságaikat a' másoknak tartományaiban elintézhessék, rendbe szedhessék, 's portékáikat a' kimutattatandó kikötőhelyekbe bátorságos kísérettel elszállíttathassák. Azoknak, kik a' másik tartományaiban megtelepedtek, vagy ott valami foglalatosságra adták magokat, szabadság engedtetik mind addig megmaradni és foglalatosságaikat akadályoztatás nélkül folytatni, valameddig magokat békeességesen viselik 's a' törvényeket meg nem sértik. Sequestrum alá se' vettethessenek vagy le ne tartoztattathassanak semmi féle tulajdonaik; tsak azoknak a' terheknek vettethessenek alájok egyik a' másik Státusaiban, mellyeknek az ott lévő lakosok alájokvettette lesznek. A' privátusok közt lévő adósságok 's a' közönséges fundusokban vagy az egyesületek kassáiban találtató Aktziák se' foglaltassanak-el semmi e'-féle esetekben.

XIV. Czik. A' Mexikói Státusokban lakó Anglus alattvalók a' magok lakóházaikban, személyeikre 's tulajdonaikra nevezve oltalmaztassanak 's következesképpen a' magok Religiójokért semmi alkalmatlanságokat, kedvetlenségeket ne szenvedjenek, valameddig ők azon nemzetnek, mellynél laknak, Religióját, törvényeit, szokásait 's országlási intézeteit megbetsülik. Továbbá ez után is legyen-meg az a' szabadságok, mellyel most birnak, hogy

a' Nagybritanniai Felségnek meghalálozó alattvalóit az e'-végre kimutattatott helyeken eltemethessék. Az ő temetési rendtartásokat 's temető helyeiket semmi módon és semmi fogások alatt bántani nem kell. Hasonló oltalmaztatás alatt légyenek a' Mexikói alattvalók ő Nagybritanniai Felségnek minden Státusaiban, 's Religiói rendtartásaikat, közönségesen akár magánosan tulajdon házaikban, avvagy kápolnáokban és istentisztelekre határozott helyeiken gyakorolhassák.

XV. Czik. A' Versáliában 1785-ban Sept. 3-dikán készült Kötés' 6-dik Czikkeljének feltételei is, 's az 5-dik feltételeinek magyaráztatására, kiszélesíttetésére 's végrehajtására nevezve Londonban 1786-ban Jul. 14-dikén készült Conventziói is, ő Nagybritanniai Felsége és Mexikó között, mennyiben az a' Mexikói Státusoknak bizonyos részét illeti, a' magok erejekben hagyattassanak-meg.

XVI. Czik. A' Mexikói Státusok megegyeznek abba', hogy ő Nagybritanniai Felségével együtt a' rabszolgai kereskedésnek tellyes eltörlésén munkálódni fognak, 's mind azoknak, kik az ő tartományaikban laknak, az ezen kereskedésben való részesülést hathatosan megtiltják.

XVII. Czik. Mint hogy természeti dolog az, hogy azon belső és egészen új fundamentumokra helyheztetődött állapotból, melly a' két Státusok' tartományai között most lábra állíttatott, még némelly új környülállások mutathatják-ki magokat, mellyekre nézve szükséges leszen az, hogy újabb kötések által határozttassanak-meg: erre nézve megegyeztek az alkuvó részek, hogy ha illy környülállások fogják magokat eléadni, ezek, a' mostani Kötés' kitseríttetésének napjától számlálván 6 esztendő'k' mulva, vétessenek fontolás alá, 's az akkor megerössíttendő Czikkeljek, mint a' mostani Kötésnek részei úgy tartattassanak, 's olly erejek és betsek legyen,

mint milyennel ennek egyéb Czikkelyei birnak.

XVIII. Czik. Ezen Alkú négy hónapok alatt, vagy ha lehet még hamarabb is, rátifikáltassék 's a' Ratifikatzió Londonban tseréltessék-ki. Aláírták 's petsétjeiknek réányomása által meghitelesítették a' két alkuvó részeknek kinevezetett Biztosaik.

Toldalék Czikkely.

Ha a' mai napon aláíratott Alkú' IV-dik Czikkelyének Clausulája szerént, melyben a' Kedvezésekről és Privilegiumokról van szó, Spanyol ország lenne az az egyetlenség Hatalmasság, melly a' Mexikói Státusoktól, mint volt birtokaitól, valamely Kedvezéseket vagy Privilegiumokat várhatna, olyanokat tudniillik, a' mellyeket Nagybritannia ugyanazon Mexikói Státusoktól meg nem nyerne, tsakugyan ezen esetre nézve is meghatároztatik az, hogy azon Privilegiumok, mellyeket a' Mexikói Státusok Spanyol országnak engedni magokra nézve hasznosnak és jónak lenni ítélandenek, ne legyenek kiszorító és tilalmazó természetűek, 's tsak bizonyos meghatározott esztendőkre terjesztessék-ki.

A' jelenlévő Toldalék Czikkely olly kötelező erővel birjon, mint ha szóról szóra beiktatódva volna a' ma aláíratott Kötésbe; 's hasonlóképpen ugyan ezen Kötéssel együtt rátifikáltassék: 's rátifikáltatása ezzel együtt tseréltessék-ki. — Aláírták:

Anglia részéről:	Mexikó' részéről:
Morrier James	Alaman Lukáts
Ward György Henry	Esleva Josef Ignáts.

Yorkban ahoz készültek, hogy 600 énekesekből és muzsikusból álló kar tartson Concertet. Ennél nagyobb számból álló muzsikai seregre nem emlékeznek Angliában egyszernél többször. Ez akkór

történt, mikor Londonban, Haendelnek emlékezetére több mint 800 emberek tartottak együtt Concertet.

Francia Ország.

Most két nevezetes ujságíró czitáltak perbe Párisban, azzal vádolván őket, hogy veszedelmes dolog találtatott ujság leveleikben. Egyik ezek között a' Constitúzió-nell, másik a' Frantzia Kurír. Miben álljon a' mostani Constitúzió szerént Frantzia országban egy ujságírónak a' szabadsága, mi módon gátolják-meg, hogy szabadságával vissza ne éljen, 's ha még is valamelyik azzal vissza élni mérézlett, azt mi módon fenyítik-meg, szépen eléadva olvassuk az itt következő Aktákban, mellyeket a' Minitör Aug. 20-kán közön-ségessé tett: — „

„A' Párisi törvényszéknél lévő Királyi Fő Prokurátor Státustanátsos Bellart, az ugyan ezen törvényszéknél lévő Elöl-ülőhöz Frantzia Pairhez, Segurier Státustanátsos úrhoz: — „

„Requisitorium, a' Constitúzió-nell és Frantzia Kurír ellen:

„Politikai czivakodásaink megszüntenek, a' nép-vakító tudományon Királyaink' böltsessége és virtusaik győzedelmeskedtek; ezen tudomány, tudniillik, a' Demagogia, a' más Országlási módrol 's a' más Dynástiát, más Országló familiát illető minden esztelenkedésekről lemondott. A' Frantzia nép' fejébe az ő tulajdon szenvedései jobb tudományt öntöttek. Ő akarja a' szabadságot, de azt a' törvények uralkodásában lenni tartja, 's nem szereti a' zabolátlanságot, mint hogy az, fejtelenség által Despotosmusra vezérli az embert. Igaz ugyan, hogy valami szédelő fejű emberek még tébolyganak alá's-fel köztünk, azon revolúziós tévelygéseknek újabb felelevenítésén iparkodván, a' melyre Frantzia országnak egyenes érzése már

kimondotta a' végső itéletet. Frantzia országnak még eleven emlékezetében vagnak azok a' vesztőhelyek, inségek, szenvedések, mellyeket mi azon emberektől kaptunk vala, kik éppen úgy beszéltek, mint a' nép' jusainak mai Oltalmazóji beszéllenek. A' Frantzia nép azon Felséges és igaz Frantzia Uralkodó törzsökbe helyezteti a' maga bizodalját, melly a' mi Constitutziókat nem régen a' maga tulajdon esküvéssel való elkötelezése által az Isteni Gondviselés' oltalma alá adá.

„A' nép nem bánja, hogy kiáltozzanak a' tsendesség-háborítók a' pusztákon, mint nekik teszik, tudván azt, hogy az ő Oltalmazója a' thrónus légyen, mint hogy a' thrónus az, a' melly minden önn' haszon kívánásnál minden indulatoskodásnál feljebb van emelkedve, 's tsak azért boszszonkodik, hogy azon virtusok, mellyeknek gyümöltseiket minden napokon szedjük, lábbal tapodtatnak, 's az a' Hatalom, melly a' maga ígéreteihez magát minden napokon hűségesnek bizonyítja, rágalmaztatik.

„Ezen minden jó rendnek ellenségei, kik nyughatatlanság' magvait hinteznek széllyel, hogy azokról hatalmat arathassanak, kéntelenek valának eddig követett plánumjokat megváltoztatni. Valósággal meg is változtatták. Nem mérészlék többé a' Monarkhiát megtámogni, tudván, hogy ez a' mi szívünkben él, 's azt is mindnyájunk által láttuk már, hogy el nem lehetünk nálla nélkül. Egy éppen más és még veszedelmesebb utat választának, mellyen elindultak; ez még a' thrónus lerontatásánál is meszszebb viszi őket, éppen a' társaságnak felforgatására, azzal semmit nem gondolván, hogy mi némű Ország-lási módja légyen annak.

„A' Religió az, mellyet ők a' magok özszeesküvéseikben, támadásaiknak erányzó tényerává tettek. A' Religió, melly a' Hatalmasoknak az ő lelki törődéseik-

ben, 's az emberi kezek' segedelme által el nem háríttatható szerentsétlen történetek között, mellyektől még a' Korona se' védelmezheti őket, az ő egyedül való menedékek szokott lenni. A' Religió, ez a' szegényeknek az ő szenvedéseikben és inségeik között enyhülésül szolgáló ditső és szent segedelem. A' Religió, ez a' mindenek' személyes boldogságára szolgáló, egyedül tsalhatatlan és valóságos kútfő. A' Religió végezetre, melly a' törvényeknek elégtelenségében egyedülvaló kipótoló segedelem. És valyon mi az oka, hogy ezen emberek most minden támodásaikat az Egek' ezen leánya ellen intézik? Az, hogy ha a' Religió a' fattyú Philosophiai fanatikusság győzedelmeskedhetik, már akkor ismét mindenek' özsze omlanak, 's minden nagyravágyók azon iparkodnak, hogy ezen omlások között állván, azokból egy-egy darabotskát magokévé tehessenek, reménlvén, hogy annak azután, mint Hatalomra való léptsőnek, úgy vehetik hasznát.

„Ezen emberek azonközben tsakugyan sokkal okosabbak, mint sem hogy a' dolgot előlről és kinyitott ábrázat-fedezővel, sisakkal, támodnák-meg. Tegyétek semmi vé az átkoz'tat! ez az ő titkos kiáltások, melyről meggyőzhetjük magunkat az annak feltalálója eránt viseltető képmutatói tiszteletből. De nem közönséges felkiáltó szavok ez nékik; mert tudják, hogy erről réájok lehetne esmerni, és hogy ez lázzasztó szó lenne. Ők tehát ravaszabb úton indultak-el céljok' felé. Találtatnak nekik ujságíró eszközeik is, kik közzül ketőt, a' Constitutziónellt és a' Frantzia Kurírt kéntelen elárúlni az alólirt, azon Tendentziáért (iparkodásért, vagy talám inkább hajlandóságért) mellyel ezek a' Státus' Religiója eránt tartozó tiszteletet sértegetni meg nem szűnnek.

Ezen új Apostolok az Isten' nevében káromolják az Istent, 's az Isteni

dolgokat. Gyakran, midőn az Isten fija' Religiójához valamely színlett tiszteletet mutatnak, éppen akkor azon iparkodnak, hogy azt fundamentomából kifordítsák. Czelzássaikat közönségesen elszokták titkolni: de munkáikról czelzássokra is ráesmerhetni. Munkálódásaik ezek: a' papi dolgokkal és személyekkel tsufolódnak; az emberekben a' papság ellen közönségesen gyűlölséget iparkodnak gerjeszteni; ezer féle hamis vádakat terjesztenek-el ellenek indúlatossággal, mellyek között megeshetik, hogy olykorolykor igazságok is találtnak, de a' mellyeket ők nagyító üvegen mutatnak az Olvasóknak, 's még némelykor meg is mérgesítik tsufolódva. Ezek azok az átkozott eszközök, mellyekkel a' két, vád alatt lévő ujságlevelek a'végre élnek, hogy czelzássaikat elérhessék, melly abban áll, hogy a' Catholika Religiót semmivé tehessék, azért, hogy a' Protestantis must, vagy is inkább a' Religiói Semmit, annak helyébe tehessék, melyről emez Ujságleveleknek tsak fél szemmel lett megolvasása is meggyőzheti az embert.

„Találtatnak a' Catholika Religióban olly kegyes gyakorlások, mellyek telyeséggel nem parantsoltatnak, úgy, mint tartozó kötelességeknek telyesítése. Ez így senkitől meg nem kívántatik, de a' mellyek sok kegyes lelkeknek, kiknek ájtatos buzgósága azok által tápláltatik, valóságos gyönyörűséget okoznak. Az Egyház ezeket nem parantsólja de nem is tilalmazza. Az Egyház kedvelli ezeket mint Isten eránt való hódulásokat, mellyek annyival nagyobb dítséretet érdemlenek, hogy önként és szabad akarat szerént történnek, 's mint megannyi alkalmatosságok arra szolgálnak a' Hívők' sergének, hogy az Isten és Felebarátjaik eránt tartozó kötelességeikről emlékezzenek-meg.

„Ennyit mondanunk elég arra, hogy

a' mai világbéli kép-ostromlókat felboszszanttsuk. Az ő szemeikben ezen ájtatosági gyakorlások között egy se' talál kegyelemre. — (Folytatása következik).

B r a s i l i a.

Azon környülállásokat, mellyeken a' Brasilia és Buenos-Ayres között kiütött hadakozás kezdődött, így adják elé a' közönséges levelek, a' Buenos-Ayresből Jun. 11-dikén indult levelek szerént: — „

„Don Valleja, Don Oribe's több más tiszték és lakosok, mind Banda-Orientál béliek, Apr. 21-dikén Buenos-Ayresből elmenvén még azon éjjel kiszállottak a' tulsó partra, olly czelzással, hogy a' Banda-Orientáli lakosokat a' Brasiliai Országlószék ellen fellázzaszszák. A' Valléjával tett előrevaló egyezés szerént 200 Bandai lakosok azon szigeten, hol a' kiszállásnak kellett történni, öszszegyülekeztek vala, de tartván, hogy a' Brasiliaiak az ő öszszesereglésseket észre veszik, onnét a' Valléja' megérkezése előtt eloszlottak, úgy, hogy Valléja a' reménlett fegyveres tsoport helyet tsak két lovat talált ott, mellyekre két embereit felültetvén, azután a' többeknek is lovakat szerkesztetett öszsze. Nem soká szembe találkozott Fruktuosónak 40 lovasaival a' ki még más 30 lovasokkal az Arsenal-Grandénél (nagy fegyveres háznál) őrizeten állott. A' 40 emberek 's más lakosok is azonnal által mentek Vallejához, melly szerént ő nem sok idő múlva 300 fegyveres embereket számlált a' maga zászlaja alatt. Ezekkel elébb Sorcánoba, onnét Mercedes-be vagy Capilla-novába bemenvén, ezen helységekben mindenütt Republikai Országlást állított-fel, 's minden elől talált népkatonaságot 's még némely Portugalluskatonákat is mind magához tsatolt; a' kik ellene állottak, azokat megverte, mint tse-

lekedett a' Rincon-de-los-Galinási örző se-
reggel is, a' melly 200 emberekből állott.
Útjában mindenütt elégséges eledelt és lo-
vat talált.

„Mind ezek után Monte-Videónak for-
dult, 's mikor a' Negrón által venvén a'
Perdídó felé gözelgetne, a' Fruktuosó
tanyájához érkezett, a' ki ezen vidéken
kommandánskodott, mint Brasiliai Tiszt.
Itt is azonnal úgy meglepte a' tanyát, hogy
a' katonák, a' Tiszteken kívül, mind ál-
tal mentek kozzá 's nem soká hasonló mó-
don tselekedtek a' Tisztek is Fruktuosó-
val a' vezérjekkel együtt, ki a' Császári
forma ruhát S. Lucziánál mindeneknek
láttára az utzán tűzbe vetette 's megégette,
's mindjárt azután Generális Lektorhoz,
Báró Lagunához beírt, 's a' várat tölle
felkérte, de azt Laguna nem adta fel. —
(Ennyiben állott a' kezdete ezen új hada-
kozásnak).

Magyar Ország.

P o s o n y. — Ezen N. Vármegyének
T. N. Karjai és Rendjei, e' hónap' 22-
dikén Herczeg Fő Ispánjok' előlülése alatt
közönséges Gyűlést tartván az ezen Diétai
Követek' elibe adandó Utasításnak elkészí-
tésére Deputátzió rendeltetett-ki, 's ez elké-
szülvén a' Gyűlésben felolvastatott 's hely-
be hagyatott. A' Király és Haza eránt vi-
seltető szeretet 's a' köz boldogság eránt
vonszó buzgóság fogja ezen N. Vármegye'
Követeit kísérni minden lépéseiken.

P o s o n y Királyi Szabad városa Kö-
veteivé a' város' Birája **J a e g e r** Károly
és Szenátora **G y u r i k o v i t s** Urak ne-
veztettek-ki.

S o p r o n y K. Sz. városában **L a i t h-**
n e r Ferencz és **W a g n e r** Ferencz Sze-
nátor Urak.

K a s s á n pedig **F i s c h e r** Úr a' vá-
ros' Birája 's **H a s c h k e** Úr ugyan annak
Fő Jegyzője neveztettek Diétai Követekké.

P e s t e n, Sz. István első és Aposto-
li Királyunknak innepe, itt annyival buz-
góbb és hathatósabb indulattal tisztel-
tetett meg, mennél elevenebben gerjed
fel esztendőnként ezen bölts és szent Ki-
rályunknak a' polgári alkotmány szerzése
által Nemzetünkre 's Országunkra kiára-
dott, és századok alatt meg-erősödött jó-
tétéménye. Mostan dítsőségesen uralkodó
Felséges Urunknak kegyes elintézése sze-
rént ezen nap, mint legfőbb nemzeti in-
nepünk, mind a' két városnak plébániái-
ból buzgó ájtatossággal megjelenő Hívek,
mindenféle czéhek, az alsó, és Gymna-
siumbeli, úgy az Universitásbeli Tanulók
az ő érdemes Tanítóikkal, valamint a' két
szabad Királyi városoknak Tanátsosi, 's
a' Dicasteriumoknak nagy érdemű tagjai
egész innepi készületben díszesítették ezen
nemzeti innepnek méltóságát. A' Sz. Ere-
klyét, mint első Királyunk nagy jótéme-
nyeinek emlékeztető jelét, Processióval, a'
fő templomba kíséré Méltóságos és Fő
Tisztelendő **K o l l á r** István Úr, választott
Tribuniczi Püspök, a' Nyulak szigete beli
Sz. Mihály Archangyal Praepostja, az Esz-
tergomi Fő Káptalannak Custos Kanonok-
ja, és a' Nagy Méltóságú Királyi Helytar-
tó Tanátsnak egyházi Tanátsosa. — Akkor
Nagy Tiszteletű **K ö v á r y** György Úr,
Párkányi Plébánus, az innephez 's annak
méltóságához alkalmaztatott tudós, buzgó
érzéssel tellyes, és ékes Magyar beszédet
mondott. Ugyan azon időben, a' templom
mellett lévő díszes udvarban, Német nyel-
ven igen jól kidolgozott, tanúságos, és
fontos beszédet mondott Nagy Tisztel.
V i s h o f f e r Jó'sef Úr, a' Budai Fő-Plé-
bániának Lelki Pásztorja. — A' nagy Mi-
sét fellyebb tisztelt Mélt. **K o l l á r** Püspök
Úr mondotta, mellynek végezetével a' Pro-
cessio, buzgó Magyar éneklések között
viszsa térvén, az innepnek díszesítésére
kiállítatott Magyar Granatérosság három-

szori lövéseket tett, mellyekre a' bástyákról az ágyúk feleltek. — Ezen nap, mint fellyebb említették, esztendőről esztendőre gyarapodó buzgósággal, és örömmel töltetik: ugyan is, a' mint a' figyelmetes vigyázók észre vették, ez idén mindenféle vallás és nemzetbeliek igen számosan vettek részt ezen Országos inneplésben, és a' közönségnek felvidámítására, mind Budán, mind Pesten a' közönséges mulató helyek 's nevezet szerént a' Pesti kertek fényesen ki voltak világosítva, és tsinos öltözetű látogatókkal eltelve.

Buda Szabad Királyi és Fő városunknak részéről az Ország gyűlésre Tek. Szeth Kristof Úrvárosi Tanátsbéli és Kapitány, és T. Oefner Ferentz Tanátsbéli Úr; Szabad Királyi Pest városa részéről pedig Ts Boráros János Úr, legidősebb és most Birói hívatalt viselő Tanátsbéli, és Ts Morlin Imre Tanátsbéli Úr választottak Követeknek.

Pesten e' folyó hónap 22-dikén a' Királyi Universitás, Gyászos innepet rendelt néhai Nagy Méltóságú Örményi Jósef Státus Ministernek, mint az Universitás volt Praesesének tiszteletére. Ezen innepet az által tette kiváltképpen emlékezetessé, hogy a' halotti Mise után az Univ. templomában, mellyet Mélt. Marich János Skutari Püspök mondott, nyomban, Magyar nyelven, halotti beszéd tartatott Nagyságos Fejér György, Új Pest-Hegyi Praepost Úr által, melyben a' boldogultnak életéből több nevezetes idő pontok jelesen voltak elő adva. Ezután a' számos gyülekezet, melyben az elhunytnak Uri tisztelői is megjelentek, az Universitás nagy palotájába tért, 's ott Tek. Tudós Schedius Lajos Úr, Deák nyelven tartott ditsérő beszédet, 's abban az Elölülőnek a' Tudományok eránt való érdemeit, olly szívrehatóképpen elő adta, hogy az ő lelkes ékes szóllása az egész gyülekezetet mélyen meghatotta. Nem is lehet illy

nagy Férfiúról szíves háládatosság nélkül emlékezni, kiről valósággal mondhatni, hogy a' tudós közönséges nevelésnek elintézése által a' Tudományokat Hazánkban újonan szülte. Melly fényes ditsőség maga után illy emlékezeteket hagyni! de melly nagy ösztön másokra nézve is illy nagy példát buzgón követni!

Ugyan Pesten Aug. 21-dikén nevezetes inneplést tartott az Ajtatos Iskolák Collegiuma, a' midőn Fő Tisztelendő Bolla Márton Úr, ezen kegyes Szerzetnek Magyar és Erdély Országai Kormányozója becses életének 75-dik esztendejében, papi felszenteltetésének 50-dik esztendejét ülvén, örvendetes második áldozatját mutatá be a' Mindenhatónak. — Ezen egyházi innep az egész Tisztelendő Szerzetnek óhajtásait különös örömmel tetézte, mert Fő Tisztelendő Kormányozójokban bölts Igazgatót, és kegyes Atyát tisztelnek. E' hóduló indulatnak ditsőséges jeleit adták az által, hogy ezen papi Jubilaeumra szinte 70 esztendősnél idősebb nagy érdemű Tudós Férfiak jelentek meg az oltári szolgálatra, úgy mint: Nagy Tiszteletű Albert János, a' Pesti Királyi Universitásnál a' Zsidó nyelvnek, és az Ó-Testamentom magyarázatjának Kir. Professora; Nagy Tiszt. Strobl György, a' Philosophiának Doctora, és a' Váczi Collegiumnak Rectora, és Nagy Tiszt. Dany Sigmund a' Ketskeméti Gymnásiumnak Directora. Az úgy nevezetett vezető Nagyságos és Fő Tiszt. Fejér György Új-Pesti Hegyi Praepost, a' Theologiának Doctora, és a' Kir. Universitás Bibliothekájának Praefectusa volt. Így végbe menvén az oltárnál az Isteni szolgálat, a' tisztos öreg mind Szerzetes társaira, mind a' tanuló ifjúságra, és számos jelenlévő Hívekre buzgó áldását réá adta. Az egyházi innepet díszes vendégség követte, melly alatt az ő jeles érdemeinek buzgó hirdetésével tellyes versezetek olvastattak fel, mellyeket a' Pesti Gymnásium, a' Kalotsai,

Selmeczi, a' Szegedi, és Kolosvári Collegiumok, T. Páles Henrich, és Elenyák György Szerzetbeli érdeemes tagok készítették, 's így a' tudományokban megőszült, 's Kormányozásának érdemei által ditsőségessé lett Férfiúnak szép hírét örökösítették.

Szombathelyről Aug. 19-dikén. A' folyó hónap 17-dik napján délután 4 és 7 óra közben ismét nagy hazafiúi örömben vettünk részt, midőn a' már 3 esztendő óta Nagyon Tisztelendő 's Tudós Bitnitz Lajos Professor Úr felvigyázása alatt itt virágzásban lévő kis Magyar Társaság esztendőnként Augustus hónapban tartatni szokott innepjét üllötte. Mellyet az idén különösen az díszesíté, hogy erre Tek. Vas Vármegyének tudományokat kedvellő, 's mind nyelvekre, mind szívekre nézve igazán Magyar Rendei közül is, kik a' közgyűlés folytatása végett ekkor éppen itt tartózkodának, számosan öszve gyűltek. Az örvendő sokaság között különös figyelmet érdemeltek. Mélt. Böle András Megyebeli Püspök, Mélt. Gróf Festetics Imre, Mélt. Skerlecz Jósef Cs. Kir. Kamarás, Tek. Niczky János, első Al-Ispany, Fő Tiszt. Dese Pál, és Várady Jósef Kanonok, 's Fő Tisztel. Márkus György Peczöli Apátur, kiknek 's más érdeemes Vendégeknek megjelenése közben, valamint későbbben is az értekezések előtt néhányan az itt Philosophiát tanuló ifjak közül válogatott Magyar nótákat zengedeztettek kellemetes hangú hegedűjiken. Ezek után Vadász Ferencz második esztendőbeli Philosophus, illendően köszöntvén az öszve sereglett Halgatókat, ditséretesen értekezett eme' helyesen választott kérdéstről: „Mely változások

alá vagon vetve az élő nyelv? Utánna Bertha Antal, ugyan azon Iskolabeli, következőn a' falusi élet örömeinek érzékeny festésében, a' felvett tárgynak jeles előadása által meggyőzte a' figyelmes halgatót, mely bőv, mely hajlékony, mely különös, 's tsaknem követetetlen kellemetességekkel bírólégyen nemzeti nyelvünk. Tovább Csernel Ignác, első eszt. beli Philosophus a' Magyar nyelv tudományból egy állítást védelmezvén, követte Debóti Imre, az előbbi kettőnek Iskola társa, ki Engelnek írásiból „Az eléggel bíró szegény Jakobot“ magyarra fordítva, adván elő több ízben nyájas mosolygásra indítá a' Halgatókat. Azután pedig Farkas András, második évi Philosophus a' Nándorfejevári ütközetet 1456-ban, mint Hazánk Hősének Hunyadi Jánosnak végső diadalmát, olly tüzszel, olly elevenséggel adta elé, hogy a' Halgatóktól már előadása közben többször köz helyben hagyást, 's ditséretet érdemelne. Továbbá Tóth István, első esztendőbeli Philosophus elvégezvén egy állításnak védelmezését, Agoston István, második évi Philosophus hasonlatosságban adta elő a' „Virágokat és Reményeket.“ Végre Polák Ignác, a' Philosophiának első eszt. beli Halgatója, az úgy nevezett ik-es (Neutro-Passiva) igéket meggyőző okokkal védelmezvén, Bertha Antal a' Nagy érdemű gyülekezettől rövid, de érzékeny beszéddel bútsút vett. Mellyek után még a' múlt esztendőn előbb tisztelt Bitnitz Lajos Úr által készített, 's a' Hazához intézett Dalfűvő 's más alkalmas musika eszközök mellett énekelte, az öszve gyűlt Nemes sokaság tellyes megelegetéssel, és az érdeemes Tanító Urnak, 's derék Tanítványinak méltó ditsérete 's magasztalása között tért haza.